

Mosseboturen

Längd: 36,4 km

Besöksmål:

- 1) Rastplats Övre Åsjön
- 2) Inspelningsplats Hulta såg
- 3) Trollegata
- 4) Rumskulla
- 5) Gibberydssågen
- 6) Katthult
- 7) Klyvesten
- 8) Bråneholm
- 9) Mariedals handpappersbruk
- 10) Försjön
- 11) Amaliagrottan
- 12) Mossebo gästhem
- 13) Pelarne kyrka
- 14) Bullerbyn
- 15) Emarps kvarn
- 16) Spilhammarsbadet

Lämpliga rastplatser: Bråneholm, Försjön, Mossebo Gästhem, Emarps kvarn

Förberedelser:

Ladda ned och installera Ride with GPS (gratis app finns i Playbutik och App Store).

Ladda ned appen QR Code Reader (om du inte redan har en QR-läsare i din telefon, iPhone har ofta funktionen inbyggd i kameran).

Find

Keyword Mossebo.

OBS! De flesta vägar vi kör på är lågtrafikerade. Men här kör bilar. Kom ihåg att cykla på höger sida, efter varandra!

Vägbeskrivning:

Du startar turen från Filmbyn Småland i Mariannelund. Cykla över parkeringen, ut genom grinden, fortsatt till vänster och kors försiktigt den hårt trafikerade riksväg 40. Cykla till vänster och följ riksväg 40 en kort sträcka fram till skylten som hälsar dig välkommen till Mariannelund – en filmby. Här tar du höger in på Silvervägen.

Här är det glesare i trafiken men tänk ändå på att inte cykla i bredd och håll er på höger sida. När du ser skylten Åsjöns Fiskevårdsområde kan du ta höger och starta turen med ett svalkande bad vid 1) Rastplats Övre Åsjön.

1) **Rastplats Övre Åsjön**

Vid den övre av de tre Åsjöarna som ingår i Silveråns vattensystem ligger denna rastplats. Den serverar i huvudsak vandrare längs Höglandsleden och här finns både grillplats och vindskydd samt en fin liten badstrand. Denna del av Höglandsleden kallas "Utsikternas led", och erbjuder 82 kilometers vandring från Mariannelund till Lövhult. Höglandsleden är totalt 44 mil. Vid Spilhammar tar Sevedleden vid. Kanske vandring blir temat för ditt nästa besök?

Fortsätt längs Silvervägen. När du kört över bron över Silverån, vittnar en vit skylt om att **2) Hulta såg** användes under inspelningen av Emilfilmen. Stanna till och läs in QR-koden med din mobiltelefon. Informationen i appen finns på svenska, engelska och tyska. Under rubriken filmklipp berättar statisten Inger Kyllenbeck om sina minnen från filminspelningen.

Cykla vidare på Silvervägen tills en liten blå skylt visar att **3) Trollegata** ligger in till höger. Cykla in och parkera cykeln på vändplanen och promenera dryga 100 meter in till själva gatan.

3) **Trollegata**

Sägenomspunnen ravin vars ena brant stupar 40 meter mot gatans botten. Hela gatan är 250 meter lång och ingick förr i ett system av vintervägar som endast var farbara på vintern då den vattensjuka marken frös till is. På en skylt finns sägnen om Snål-Pelles magra kor, pigan Spink-Mina, trollungarna och deras trollmamma. Väggarna har länge använts flitigt av klättrare. Äventyraren Göran Kropp gick sin första klätterkurs här. Han kom till kursen på cykel vecklade ut en karta över Himalaya och sa: "Lär mig klättra för jag ska hit!".

Cykla tillbaka samma väg och sväng höger in på Silvervägen igen, där den asfalterade vägbanan snart övergår i grusväg. Sväng höger vid skylten Kåremåla 2 och följ grusvägen genom gles tallskog och fin blandskog. Snart är du framme vid dagens stora utmaning: Kåremålabacken. Här är det helt okej att kliva av cykeln. Promenera i din takt! Om någon hinner före dig till toppen har de gott om tid att se på utsikten. Vänta in hela sällskapet under den stora eken på höger sida om vägen!

Fortsätt på grusvägen och cykla genom byn Kåremåla. Därefter håller du höger och följer skylten Rumskulla 3. Håll vänster när vägen delar sig och fortsätt ner för backen. När vägen lite längre fram delar sig vid vindskyddet fortsätter du rakt fram på den slingriga grusvägen genom det småländskt steniga landskapet.

När orangefärgade markeringar avslöjar att Sevedleden går ihop med grusvägen kan du passa på att lära dig mer om biotopskyddad barrnaturskog. Notera informationsskylten till höger, några meter in i terrängen.

Fortsätt på grusvägen längs gölen, du cyklar nu på Sevedleden. Vid korsningen följer du de orangefärgade markeringarna och cyklar på stigen genom skogen. När du kommer ut från skogspartiet, ta höger på asfaltsvägen och cykla på Källebergsvägen mot Rumskulla.

I första vägskälet i samhället tar du vänster in på Södermalmvägen och cyklar genom villaområdet. Följ vägen när den svänger höger förbi seniorboendet och ta sedan vänster mot Katthult.

Passa på att ta en titt på 4) Rumskulla och Rumskulla kyrka.

4) **Rumskulla**

I Rumskullabygden finns rester från en mycket tidig järnframställning. Undersökningar har daterat framställningen till drygt 2000 år tillbaka i tiden. Redan år 1185 byggdes en liten träkyrka liknande den i Pelarne här i Rumskulla men den ersattes 1836 av den nuvarande stenkyrkan. Mitt i byn ser du det gamla sockenmagasinet från 1856.

Fortsätt förbi kyrkan och sväng vänster in på Ingatorpsvägen enligt skyltning mot Katthult. Nu bär det uppför igen genom det nästan sagolika landskapet. Du passerar strax Rumskulla by, en radby som längre tillbaka bestod av tre gårdar: prästgården, en skattegård och en frälsegård.

Fortsätt längs Ingatorpsvägen och njut av ängarna och en mångfald av lövträd och växtlighet. Var uppmärksamma på trafiken, här passerar många bilar på väg till och från Katthult.

Snart ser du skylten som talar om att du har en kilometer kvar till Katthult. Sväng höger och passa på att ta en titt på **5) Gibberys såg** (här finns en informationsskylt på plats).

Fortsätt uppför backen, över parkeringen och längs gärdesgården. Du är nu framme i 6) Katthult.

6) Katthult

Svensk filmindustri besökte närmare 100 gårdar innan man till slut hittade gården Gibberyd i Rumskulla socken. Här fanns allt: mangårdsbyggnaden, ladugården, drängstugan och trisseboda. Det enda man behövde uppföra var snickarboden. Man behövde också tidsanpassa gården från 1970-tal till 1890-tal, bland annat genom att kamouflera bort elskåp och liknande. De första tagningarna gjordes en kall vinterdag 1970 och den första filmen hade premiär i Vimmerby den 4 december 1971.

Efter ditt besök i Katthult, vänd tillbaka samma väg ut på parkering och nerför backen förbi sågen. I T-korningen tar du sedan vänster tillbaka ner till Rumskulla. Sväng höger efter bron vid dammen och sedan vänster direkt innan kyrkan. Direkt efter kyrkan svänger du vänster in på landsvägen i riktning mot Vimmerby. Fortsätt rakt fram förbi Åstad. När du kommer in i Solbacka svänger du höger precis innan det första röda huset, mitt emot den stora asfaltsplanen. Du befinner dig nu på den gamla järnvägsbanken och har nu en lång raksträcka framför dig. Här kan det, framförallt under våren, vara blött en kort sträcka. Kliv av cykeln och led den vid sidan om det blöta.

Följ järnvägsbanken ända fram till det före detta stationshuset, som numera är privat sommarbostad. Här svänger du höger och rundar huset, som du har på din högra sida. Fortsätt rakt fram till t-korsningen. Här ska du egentligen svänga höger ner mot Bråneholm, men gör först en avstickare till på cirka 200 meter upp till Klyvesten.

7) Klyvesten

Klyvesten, ett ofantligt stort stenblock som är klivet på mitten och som man därmed kan gå rakt igenom. Enligt sägnen kastade en jättekärring i Målen stenen för att stoppa oljudet från Pelarnes kyrkklockor. Dock nådde stenen aldrig sitt mål på grund av ett brustet strumpeband.

8) Bråneholm

En av filmlandskapets vackraste rastplatser, alldeles intill Stångån. Här fanns Bråneholms handpappersbruk med en handfull anställda 1814-1885 och här finns ruinerna efter ett 10-tal byggnader, bland annat disponentbostaden och mjölnarbostaden. Här filmades scener till filmen om Barnen i Bullerbyn.

Efter stoppet vid Bråneholm fortsätter du på samma väg du kom på, upp för backen. Cykla genom hygget. När vägen svänger, håll till höger och fortsätt fram. Vid skylten Mariedal, 0,3 kan du göra ytterligare en avstickare. Här får du leda cykeln bitvis, men det är värt besväret.

9) Mariedal

Det lilla handpappersbruket Mariedal startade 1815, var i drift till 1872 och brann ner 1895. Här tillverkades papper av lump (gamla kläder). Ruinerna av pappersbruket finns kvar, liksom grunden till kvarnen som drevs fram till 1940-talet. Gå över broarna till den lilla lagunen med sandbotten. Kanske dags för ett dopp? Efter besöket tar du samma väg tillbaka till skylten Mariedal 0,3.

Tillbaka på grusvägen fortsätter du vägen fram genom tallskogen. Du befinner dig nu på Sevedeleden med tydlig orange markering. Njut av härlig cykling och fortsätt längs Stångån. När Sevedeleden viker av till höger efter Åtorpet fortsätter du rakt fram och tar så småningom höger i den skarpa kurvan ner mot Försjön.

Nu sammanfaller cykelturen med vandringsleden igen och du håller höger och följer orange markering över bron och vidare mot Försjön.

10) Försjön

Fin sjö vid foten av ett imponerande bergsparti. Här finns också en vacker och rofylld rastplats för såväl paddlare (Stångån rinner på andra sidan parkeringen) och vandrare (Sevedeleden), med eldstad, vindskydd, badplats och dass.

Här rekommenderar vi en kort avstickare till Amaliagrottan

11) Amaliagrottan

Efter en kort promenad från rastplatsen längs sjön kommer du fram till Amaliagrottan. Grottan lär ha varit gömställe för stortjuven Johan Samuel Liv, som härjade i trakten på 1800-talet. Sitt namn har grottan fått efter Amalia, som 1855 förlovade sig med major Emil Drangel i grottan. Paret bosatte sig i Mossebo och fick tre söner.

Fortsätt på vägen längs med sjön och trampa sedan vidare upp genom småländska landskapet, som framförallt på vänstersidan är utsmyckad med ovanligt mycket stenar. Här är det såklart helt ok att kliva av cykeln och gå!

Fortsätt förbi det röda timrade torpet och håll sedan vänster. Håll höger längs med ledens orangefärgade markering och fortsätt den långa raksträckan. När Sevedeleden så småningom svänger till höger fortsätter du rakt fram genom allén som leder fram till Mossebo Gästhem.

12) Mossebo Gästhem

Anrik gård som omnämns redan på 1300-talet. I slutet av 1800-talet bodde Albert Engström på gården och här arbetade även Astrid Lindgrens mamma Hanna Ericsson under en period. Under en lång epok ägde Bröderna Drangel gården, som därefter såldes till Albert Johansson och hans maka Maja, ägare till Mejeriet i Vimmerby och flera gårdar i området. Efter sin död testamenterade paret gården till den stiftelse som än i dag äger Mossebo. Parets hem i huvudbyggnaden finns kvar som museum. Restaurangen drivs av trion Klara Rylander, Andreas Nibelius och Andrew Johnston.

Stanna gärna och ät en god lunch och pausa i den unika miljön. Cykla därefter vidare på den väg som du kom, genom hela allén fram till riksväg 40. Ta vänster i riktning mot Vimmerby och cykla försiktigt på den hårt trafikerade riksväg 40, en kort sträcka innan du svänger höger mot Pelarne. Följ skyltarna till vänster mot Pelarne kyrka.

13) Pelarne kyrka

En av Sveriges äldsta träkyrkor, troligen från 1200-talet, och kanske den äldsta som fortfarande används. Utanför kyrkogårdsmuren står en klockstapel från 1600-talet. Den 30 juni 1905 vigdes Samuel August Ericsson (1875-1969) och Hanna Jonsson (1879-1961) i Pelarne kyrka. Två år senare föddes deras andra barn, Astrid, som skulle bli en av världens mest älskade barnboksförfattare.

Håll höger vid parkeringen och fortsätt förbi Träffpunkt Körsbärskullen, som bland annat driver vandrarhem och sommarloppis i byns före detta skola. Efter enplansvillorna/parhusen håll höger nedför backen. Sväng sedan vänster och fortsätt förbi Mossjön.

Fortsätt genom byn Fasnefall längs asfaltsvägen. Även här kan det sommartid vara mycket trafik så var noga med att cykla på led på höger sida. Snart är du framme i Sevedstorp – det riktiga Bullerbyn.

14) Bullerbyn

Här i byn Sevedstorp växte Astrid Lindgrens pappa Samuel August upp, han föddes några hundra meter härifrån i byn Hamphorva. Här i Mellangården i Sevedstorp bodde familjen Eriksson fram till den 30 april 1895, då flyttlasset, draget av oxar, gick till arrendebostaden på Näs, Vimmerby. Det är i huvudsak sin egen barndom på Näs som Astrid beskriver i sagorna om Barnen i Bullerbyn, men den fysiska plats som stod modell för berättelserna är Sevedstorp. 1986-1987 spelade Lasse Hallström in filmerna om Barnen i Bullerbyn. Från och med mitten av juni är caféet öppet, där du kan köpa matiga våfflor, ostkaka och kika i souvenirbutiken. I ladan kan man hoppa i hö och på gården finns flera djur att hälsa på.

Fortsätt sedan på samma väg igen och rulla nedför den tre kilometer långa backen till Emarps kvarn, där du svänger höger efter det vita huset. Här finns fikaplatser vid kvarndammen och längs ån som är fria att nyttja om du kommer på cykel.

15) Emarps kvarn

Här har mjölnare i flera generationer malt böndernas säd till mjöl. Från början var kvarnen en skvaltkvarn som ägdes av Hamphorva by. AG Andersson köpte byggnaderna 1889 och kvarnen fick då två våningar. Sonen Theodor köpte, som ägare till en av gårdarna i Hamphorva, loss marken och vattenrätten 1918. Kvarnen fick så småningom tre våningar och moderniserades. Den drevs vidare av Theodors son Ivar och senare av dottern Ellen med familj. Verksamheten lades ned på 1970-talet. I dag ägs Emarps kvarn av fjärde generationen genom Inger med familj som hyr ut den före detta snickarboden som turistboende.

Cykla över kvarnplanen och fortsätt grusvägen längs Silverån förbi det lilla torpet Åryd. När du så småningom kommer till en grusgrop håller du vänster och fortsätter genom skogen. När du passerat kraftledningen tar du vänster i nästa fyrvägs korsning och befinner dig återigen på Sevedeleden. När du ser badplatsen i kurvan tar du vänster nedför backen till Spilhammarsbadet.

16) Spilhammarsbadet

Anrik badplats och campingplats där Mariannelundsbor och tillresta badat i generationer. Här fanns hopptorn redan på 1930-talet, då helt byggt i trä. Den timrade kaffestugan från 1600-talet på ön vid Nedre Åsjön har från början stått i Svinhult. Där plockades den ner av Gösta Niklasson och skänktes till kommunen för att ersätta en enklare kiosk som fanns här tidigare.

Kliv av cykeln och led den över badplatsen och spången. Uppe på parkeringen håller du höger och tar sedan cykelvägen, som går längs med bilvägen, tillbaka till Filmbyn.

